

Väinö Lehtonen Vaeltajan viesti

VÄINÄMÖINEN JA MAAILMANUSKONTO

On kaksi seikkaa, mitkä meikäläistä ajattelijaa ehkä enimmin askarruttavat: ihmiskunnan verinen temmellys ja sen vastapainoksi syntynyt maailmanuskonto. Nämä samanaikaisesti esiintyvät vastakkaisuudet herättävät kysymyksiä ja siksi tarkastelemme seuraavassa erästä Kalevalan kuvausta.

Toteamme, että elämässä vallitseeseen jumalallinen suunnitelma, mistä muinaissuomalaisilla tietäjillä oli ainakin välähdyksenomaisia aavisteluja, ellemme sanoisi tietoa. Maailmanuskonnon syntyminen on siksi ratkaiseva vaihe ihmiskunnan elämässä, että sitä on valmistettu kauan, harkiten ja huolella, elämää johtavien jumallisten voimien taholla ja siitä on ollut tietoa kansamme mui-

naisilla tietäjillä. Tietonsa he pukivat vertauskuviiin, joten eräitä Kalevalan kertomuksia on pidettävä muun tietouden ohella ennustuksina. (Pekka Ervast selostaa maailmanuskontoa mm. kirjoissaan ”Ihmisyyden uskonto” ja ”Teosofian sanoma nykyajalle”).

Kalevala kertoo hieman imelän kuvauksen Väinämöisen kosinnasta. Vaka vanha Väinämöinen kosii Pohjolan kaunista tytärtä. Pohjanneito kuvataan enkeliolennoksi, joka ”istui ilman vempelillä, taivonkaarella kajotti”. Väinämöisen kosintaan lupaa neito suostuvansa vasta, kun ensinmaittu suorittaa eräitä vaikeita tekoja, joista veneen eli laivan veistäminen on tässä yhteydessä tärkein. Väinämöinen alkaa veistää venettä ”veikaten”, siis tavallaan

uhalla, veikkaaminenhan on arvanvaraista puuhaa. Silloin ”hiisi pyöräyttää pontta” ja kirves osuu Väinämöisen jalkaan, mistä alkaa aivan hirmuinen verenvuoto; verta vuotaa ”seitsemän venettä”, mättäät ja marjanvarretkin ovat kaikki hurmeen peitossa. Väinämöinen lähtee etsimään verensulkijaa, löytäen tämän lopulta ylimmäistä tietä ajaessaan ylimmäisestä talosta. Kysyessään yli kynnyksen, onko tässä talossa verensulkijaa, vastaa vanha tietäjäukko uunilta: ”On sulettu suurenmatkin” jne. Ukko tuntee verensulkusanat, mutta ei tiedä raudan syntyä. Vasta kun Väinämöinen kertoo hänelle raudan synnyn, niin veri saadaan suljetuksi.

Pekka Ervast kuvailee Väinämöisen historiaa melkoisen perusteellisesti mm. kirjassaan ”Uudestisyntyvä Suomi”. Väinämöinen oli muinaissuomalainen tietäjä, kuningas, jolla oli kaksitoista oppilasta. Näiden avustamana hän kulki vihkimyksen teitä, poistuen lopulta ihmiskunnan kehityslinjalta, siirtyen deevojen, enkelien linjalle. Hänestä tuli Suomen kansan henkinen johtaja, kansallishaltia, jota nimitetään Väinämöiseksi. — Pekka Ervast kertoo tästä kansallishaltia-Väinämöisestä niin perusteellisesti, että joudumme kysymään: tahtooko P. E. tällä peittää erästä toista Väinämöis-kuvaustaan? Hän kertoo mm. ”Kalevalan avaimessa” ja muullakin, että Väinämöinen on sama kuin Logos Isänä. Kun kristityt sanovat: Isä, Poika ja Pyhä Henki, niin Kalevala ku-

vaa samaa kolminaisuutta sanoilla: Väinämöinen, Lemminkäinen ja Ilmarinen. Kun P. E. kirjoittaa kirjassaan ”Teosofian sanoma nykyajalle” sivu 104: ”Sentähden että Elohimien joukosta toisen eli Poika-ryhmän johtaja, Kristukseksi nimitetty olento astui alas maan päälle ja ruumistui Jeesus Natsarealaisessa”, niin kalevalaisittain sanottuna se kuuluisi: ”...Lemminkäis-ryhmän johtaja, Lemminkäiseksi nimitetty olento...” jne., sillä nimet eivät muuta itse asiaa, koska Lemminkäinen merkitsee Kristusta. Samoin, jos sanomme, että Logoksen Isä-ryhmän johtaja inkarnoitui Pekka Ervastissa, niin kalevalaisittain sanottuna se merkitsee: Logoksen Väinämöis-ryhmän johtaja inkarnoitui Pekka Ervastissa, koska Väinämöinen merkitsee Logosta Isänä. Eikä tämä ole meidän keksintöämme, koska puhumme ”suulla suuremmalla”.

Entä mitä merkitsee Kaleva ja Pohjola P. E:n esittämänä? Kaleva on jumalien maailma ja Pohjola tämä ainemaailma. Kalevanpoikien kosinta merkitsee näin ollen: aina kun uskonto syntyy, niin Kalevan eli Jumalan maailma ”kosii” ihmiskuntaa, eli paremmin sanoen ihmisten enkeli-minuutta. Logos Pyhänä Henkenä eli Ilmarisena on kosinut ihmiskuntaa kaikissa vanhoissa uskonnoissa ennen Jeesusta. Logos Poikana eli Lemminkäisenä on kosinut ihmiskuntaa Pojan uskonnossa, Jeesuksen kautta. Ja Logos Isänä eli Väinämöisenä kosii ihmiskuntaa Isän uskonnossa eli siinä suuressa maailmanuskon-

nossa, mikä teosofis-kristosofisessa sanomassa esiintyy.

Esiityksessämme tulemmekin nykyaikaan, koska kyseessä on nimenomaan Väinämöisen kosinta. Kalevalan myyttien rakentajat ovat siis kehoittaen ja varoittaen kuvanneet ja ennustaneet: Tulee aika, jolloin Logos Väinämöisenä syntyy ja kosii ihmiskuntaa henkiseen elämään; hän tulee veistämään veneen, laivan, pelastuksen lautan ihmiskunnalle; se lautta on maailmanuskonto, se pelastaa ihmiskunnan, ratkaisee kaikki elämän pulmat; mutta se lautta on veistettävä aivan kuin uhalla, veikaten, sillä ihmiskuntaa uhkaa sen menneisyydestä purkautuva karma, siinä voi syntyä suuri verenvuoto, se voi syntyä, vaikka se voitaisiin väittääkin, sillä kaikki riippuu ihmisistä itsestään.

Maailmanuskonnon rakennus niveltyy eroittamattomasti siihen kosmills-henkiseen voimavuodatuksen, mikä tuli keskusaurinko Siriuksesta ja muuttui maapallolla uudeksi luonnonvoimaksi. (Katos P. E:n ”Ihmisyden uskonto”). Vuodatuksen ensimmäinen vastaanottaja oli H. P. Blavatsky. Häneltä saamme todisteen siihen, että tilanne planeetallamme alkoi muuttua jo hänen eläessään. Hän kertoilee artikkelissaan ”Evanke-liumein esoteerinen luonne” Jeesuksen ennustuksista, joiden mukaan on odotettavissa ”lopun aika” ja silloin ihmiskunta joutuu suuriin vaikeuksiin, kansa nousee kansaa vastaan, tulee maanjäristyksiä ja muuta hätää. Näiden Jeesuksen ennustusten johdosta

H. P. B. huomauttaa, etteivät ne ole vielä (siis viime vuosisadan loppupuoleen mennessä) toteutuneet, mutta ”ajanjakson loppu on nyt nopeasti lähestymässä”. Hän osoittaa esimerkeillä, että ulkoisessa elämässä todellakin jo hänen eläessään esiintyi tuntuvia oireita siitä tilasta, mihin ihmiskunta sotaisine puuhineen nyt on joutunut. Itse voimme todeta, että sota on kehittynyt yhä totaalisemmaksi, että jatkuvasti ponnistetaan yhä tuhoisimpien murhaseitten keksimiseksi, että verenvuodatus on kehittymässä kaikkia maanosia käsittäväksi yleiseksi järjettömäksi mylläköksi. Tämä on se verenvuoto, mistä Kalevala varoittaen ja ennustaen kertoo ja se on tapahtunut samanaikaisesti suuren maailmanuskonnon syntymisen kanssa.

Onko verenvuoto siis tapahtunut kohtalon käskystä kuten maailmanuskonnon syntyminenkin? Muistakaamme H. P. Blavatskyn sanoja: Jos Eurooppa ei ota teosofiaa vastaan, niin se joutuu ennenkokemattomaan kauhujen mereen. Tämä lausehan sisältää vasta-ajatuksen: Jos Eurooppa ottaa teosofian vastaan, niin se välttyy kauhujen merestä. Teosofia annettiin Euroopalle pelastuksen lautaksi, koska sitä uhkasi tuho. Tuho on jo tullut kahden maailmansodan muodossa, mikä todistaa, ettei teosofia otettu vastaan tarpeeksi intensiivisesti. Tilanne on nyt se kun se on ja me kysymme: miksi teosofinen työ epäonnistui? Sillä mehän olemme jatkuvasti saman kuilun partaalla, luhistumisen uhka on

tullut yhä suuremmaksi, yhä täydellisempi kaaos näyttää melkein väistämättömältä. Jos löytäisimme pätevän syyn, mistä henkisen työn epäonnistuminen johtuu, niin ehkä ainakin pienempi joukko voisi vastaisella onnistumisellaan korjata tilannetta. Ehkä Kalevala auttaa meitä näidenkin syntyjen syvien tutkimisessa?

Väinämöinen lähti siis etsimään verensulkusanoja, löytäen vanhan tietäjäjoukon uunilta, joka lupasi sulkea veren ”Luojan kolmella sanalla, Kaikkivallan säätämällä”. Hän onnistui vasta, kun Väinämöinen antoi hänelle raudan syntysanat. Mitkä ovat nuo Luojan kolme sanaa?

Sanomme ilman pitkiä selityksiä: Luojan eli Logoksen ensimmäinen sana, jolla hän on ilmoittanut itsensä ihmiskunnalle, on Pyhän Hengen eli Ilmarisen uskonto, siis kaikki uskonnot ennen Jeesusta, kaikki vanha tietous ja tietäjäviisaus. Sen edustajana Kalevalan kuvauksessa on vanha tietäjäjoukko, eikä hän suinkaan puhu turhia sanoessaan osaavansa sulkea veren. Johan Mooseskin sanoo: Älä tapa ja Buddha samoin kieltää kaiken verenvuodatuksen. Että veri on virrannut entistenkin uskontojen vaikutusalueilla, johdetaan ihmisistä, eikä uskonnoista. Ihmiset eivät ole pitäneet uskontojen neuvoista.

Luojan toinen sana on Pojan eli Lemminkäisen uskonto, minkä Jeesus toi. Kyllä Pojan uskontoinkin sisältyy verensulkusanat, sillä Jeesus opetti: Pistä miekkasi tuppeen, joka miekkaan tarttuu, hän siihen hukkuu. Vika ei ole

uskonnossa, vaan ihmiskunnassa, kansoissa, mitkä käyvät uskontoja ja siunaavat sotalippuja kirkoissaan. Pojan uskontoa edustaa Kalevalan kertomuksessa uuni, millä ukko lepää, sillä uuni antaa lämpöä ja tekee huoneen asuttavaksi; se on vertauskuva Kristus-rakkaudesta.

Luojan kolmas sana on Isän eli Väinämöisen uskonto, minkä Pekka Ervast julisti, maailmanuskonto. Sen avulla on Logos kaikkein syvimmin ilmoittanut itsensä ihmiskunnalle. Kalevala kertookin, että vasta kun Väinämöinen antaa tietonsa, niin veri voidaan sulkea ja Väinämöisen tietoutta ja viisautta, siis Isän uskontoa Kalevala nimittää raudan syntysanoiksi. Historia todistaa, etteivät entisissä uskonnoissa olevat ”verensulkusanat”, so. kehoitus tappamattomuuteen ole riittänyt, koska verta on vuodatettu näiden hallinta-aikoina ja vuodatetaan yhä, sillä maailmassa hallitsee edelleen entiset rappeutuneet uskonnot. Vaikka Isän uskonto on ilmoitettu, niin se ei vielä hallitse kansojen elämää. Mutta Isän uskonnon viisaudessa on kätkeytyneenä sotien mahdin loppuminen; sekä viisaudessa että uudessa luonnonvoimassa.

Kalevalan mukaan rauta ja tuli ovat veljeksiä, tuli on tullut taivaasta ja rauta maasta. Kun Ilmanukko eli Ilmarinen iski tulta miekalla tuliterällä, niin kipuna putosi puhki pilvien maan päälle. Rauta sitävastoin venyi vellinä suossa, susien ja karhujen tallattavana. Mutta aikanaan rauta heräsi kaipaamaan vanhempaa

veljeään tulta ja niin se joutui ahjon alle tulen kaunisteltavaksi. ”Tuskissa tulen punaisen” se jalostui ja taottiin kaikenlaisiksi hyviksi työkaluiksi.

Pekka Ervastin selittämänä käsitämme tämänkin tarinan. Rauta kuvaa alempaa ymmärrystämme, mikä on kotoisin maasta, se on kasvanut kehityksen kentällä, ollen vuosimiljoonia himoluonnon ja kaikenlaisen eläimellisyyden palveluksessa, petomaisuuden paras liittolainen. Tuli kuvaa korkeampaa järkeä, manasta, korkeampaan minäämme liittyvää järkipuolta. Se on kotoisin Jumalasta, taivaasta. Ihmiskehityksen kuluessa rauta, eli ymmärrys on saanut heikompia tai voimakkaampia välkähdyksiä manaksesta, joten se on vähitellen jalostunut. Meissä on herännyt sen kautta kaikenlaisia kykyjä, ominaisuuksia, tieteellisiä ja taiteellisia lahjoja, sanalla sanoen: meistä on kasvanut kulttuuri-ihmisiä, meistä on ”taottu” kokolailla käyttökelpoisia työkaluja.

Mutta elämän tarkoitus ihmiseen nähden on kuitenkin toinen. Ei riitä, että meistä tulee vain kulttuuri-ihmisiä, vaan meistä pitää tulla työaseita Jumalan käteen. Sillä korkein puoli meissä on kotoisin Jumalasta, koska olemme Jumalan kuvia ja se määrää, mitä meistä pitää tulla. Nykyaikaisittain sanoen: meistä pitää tulla työntekijöitä maailmanuskonnon työsaralla. Mutta tavallinen kulttuuri-ihminen on sellaiseksi työaseeksi liian ”tylsä” ja ”huonoteräinen”, joten hän kaipaa ”karkaisemista”. Ei kirveskään

veistä puuta eikä pora uppoa kiveen karkaisemattomana. Niinpä Kalevala kuvaileekin, että ”takoja iänikuinen” alkoi valmistaa karkaisuvettä, mihin taotut työkalut upotettaisiin. Vesi ei ollut Ilmarisen mielestä hyvää, joten hän hoitti mehiläisiä hakemaan siihen hunajaa. Mutta Ilmarisen ja mehiläisen keskustelun kuuli myöskin ”herhiläinen, hien lintu”. Tämä ehti tehdä tekosensa ennen mehiläistä ja kantoi Ilmarisen raudankarkaisuveteen ”Hien hirmuloita, kantoi käärmehehän kähylä, maon mustia mujuja, kusiaisen kutkelmoita, sammakon sala-vihoja”. Kun rauta kastettiin tällaiseen veteen, niin se ”raivoksi rupesi, petti vaivainen valansa,... veisti raukka veljeänsä, sukuansa suin piteli, veren päästi vuotamahan”.

Edelläsanoitu merkitse: kun ihminen pyrkii henkiseen elämään ratkaisevasti siten, että hänestä tulisi työase Jumalan käteen, niin loogillinen ymmärrys tulee upotettavaksi tunteitten veteen. Tulos riippuu siitä, onko sielu puhdistunut vai puhdistumaton. Jos tunteet ovat puhtaat, on tulokseksi hyvä työntekijä, mutta jos sielussa on ”käärmehehän kähylä, sammakon sala-vihoja”, jos siellä on salaista kateutta, mustasukaisuutta, vallanhalua, matelevaisuutta maailman auktoriteetteja kohtaan, väkivaltaisuutta, kavaluutta, kaikenlaista himollisuutta..., niin aikanaan se sumentaa ymmärryksen ja loogillisen ajattelunkin niin, että hän alkaa jopa ihannoida väkivaltaa, ryhtyen ”veistämään veljeään”. Ka-

levala tahtoo siis painostaa, että verenvuodatuksen syvin syy on sielun puhdistumattomuudessa, huonosti valmistetussa ”karkaisuvedessä”. Näin on aina ollut ja siksi kaikissa uskonnoissa ja entisajan mysterioissa painostettiin puhdistautumisen ensitärkeyttä.

Palaamme jälleen nykyaikaan, maailmanuskonnon rakennuskauteen ja toteamme: Pekka Ervastian esittämä Logoksen kolmas ”sana” tähtää tämän perusvirheen korjaamiseen, sillä vain puhdistautumisen avulla voidaan lopettaa yleismaailmalliseksi paisunut verenvuodatus. Mutta ihmiskunnan tila on nyt toinen kuin ennen, sillä ennen Jeesusta puhdistautui perusteellisesti vain mysteriokoulun oppilas ja Jeesuksen jälkeen hän, joka astui kaidalle tielle. Nyt ovat mysteriot tavallaan julkisia ja kaidalle tielle saattaa astua kuka tahansa, totuuden valo on annettu koko ihmiskunnalle. Se julistettiin alustavasti H. P. Blavatskyn yleismaailmallisen teosofisen liikkeen avulla ja ratkaisevasti Pekka Ervastian suorittamassa uskonpuhdistuksessa ja julistamassa maailmanuskonnossa. Nyt joutuvat ”karkaistavaksi” joukot, suuret työryhmät, vaikkakin se samalla ratkaisevasti koskee yksilöitä.

Mitä varten Blavatsky perusti Teosofisen Seuran? Luonnollisesti siksi, että se avustaisi hänen työtään, julistaisi hänen sanomaansa ihmiskunnalle ja ryhtyisi toteuttamaan hänen opetuksiaan. Sillä eihän H. P. B:n sanomalla olisi ollut mitään merkitystä, ellei sitä kukaan toteuttaisi, ellei veljeyden

ydintä syntyisi. Koko sanoma olisi jäänyt muutamiin harvoihin kirjoihin, mitkä olisivat vanhentuneina joutuneet häviöön, ja H. P. B:n työ olisi mennyt hukkaan. Siksi muodostui Teosofinen Seura tavallisista kulttuuri-ihmisistä, j o u k o s t a tavallisia ihmisiä, joista useimmat eivät aavistaneetkaan teosofisen työn todellista kantavuutta. Mutta he olivat niin valistuneita, että saattoivat viedä teosofista sanomaa eteenpäin, jos he H. P. B:n opetuksia noudattaen aloittivat sielunsa pelon perkaamisen. Heiltä ei vaadittu paljon, ainoastaan veljeyden tunnustamista ja sen käytännöllistä toteuttamista. Koko H. P. B:n sanoman kärki tähtäsi tähän, sillä ”veljensä veistäminen” oli ensimmäinen odotettava vaara. Ja niin Teosofinen Seura joutui teosofiseen työhön, se upotettiin ”karkaisuvedeen”. Kysyttiin: onko teosofeilla rakkautta teosofiaan, onko sielun sisältö ”hunajalla makeutettu”, vai onko siellä ”käärmeen kähyjä”, parjaushalua, omanvoiton pyyntöä. . . Historia todistaa, mitä siellä oli, sillä ensimmäisen maailmansodan aikana Teosofisen Seuran johto julisti sodan pyhäksi, veljeys tallattiin ja verenvuodatus ylistettiin.

”Karkaiseminen” merkitsee samalla perusteellisempaa asioihin syventymistä, sillä henkinen työ on luovaa, rakentavaa, siinä esiintyy uusia puolia, uusia näkemyksiä. Niinpä Pekka Ervast esitti syvennettyä teosofiaa Suomessa. Hän puhui paljon Kristuksesta, josta ei kansainvälinen teosofinen liike paljon tiennyt eikä välittä-

nyt. Mutta koska elämme kristikunnassa, missä Kristuksesta on niin paljon puhuttu ja Kristuksen oppi tallattu maahan, niin tällaisten asioiden esittely aiheutti vastareaktion niissä, jotka eivät rakastaneet Pekka Ervastia. He oivalsivat P. E:n opetuksissa jotakin kristillistä lahkolaisuutta, koska eivät jaksaneet eivätkä halunneet syventyä asioihin. Ja kuitenkin Kristuskysymysten paljastaminen oli välttämätöntä, se sisältyi maailmanuskonnon sanomaan. Suomen Teosofisella Seuralla ei ollut mitään merkitystä, ellei se osannut edesauttaa P. E:n sanomaa maailmassa. Se joutui tekemään teosofista työtä ja samalla siltä odotettiin veljeyden toteuttamista ja P. E:n syvennetyn teosofian ymmärtämistä. Suomen Teosofinen Seura joutui karkais-tavaksi ja historia näyttää jälleen tuloksen: Pekka Ervast, joka oli teosofian ensimmäinen julistaja Suomessa, sai jättää perustamansa Seuran, mikä ihannoit sota ja veisti veljiään kansainvälisen teosofisen liikkeen tavoin.

Pekka Ervast perusti Ruusu-Risti-järjestön tukemaan työtään siveellisesti ja taloudellisesti. Mutta samalla oli kyseessä uusi asioihin-syventymisvaihe. Veljeyden tunnustaminen oli tietenkin ensimmäinen edellytys, Kristuskysymys eri muodoissaan sai ainakin teoreettisen tunnustuksen, jotta siinä oli voitettakin. Mutta P. E. tähtäsi syvemmälle. Koska maailmanuskonto on syntynyt tosiasia, niin sillä täytynee olla myöskin ensimmäinen julistaja ja luoja, sillä eihän se ole voinut syntyä

tyhjästä. Uskontohan julistaa sanomaa Jumalan ”suusta”. Ellei se tähän kykene, niin se ei ole uskonto, vaan ihmisten muodostama kirkko, mikä julistaa ihmisviisautta eikä Jumalan viisautta. Nyt oli kysymyksessä Logoksen Isäviisaus, Väinämöisviisaus, mikä ilmoitetaan maailmanuskonnon muodossa ja sen saattaa julistaa vain Logos Isänä. Pekka Ervast oli itse tuo keskushenkilö, mutta olisihan ollut suorastaan hirmuista P. E:lle itselleen, jos hänen olisi pitänyt julistaa R. R. jäsenille, tavallisille kuolevaisille kulttuuri-ihmisille: Tässä teidän edessänne seisoo nyt Logos. Jos joku ei usko, miten hirmuista tällainen voi olla, niin omakohtainen kokeilu voi häntä auttaa — hullunkirjoihin. — P. E. suunnittelikin kolmiasteisen koulun, josta hän kertoilee kirjassaan ”Kadonnut sana”. Sen ensimmäisen, vertauskuvallisen asteen hän avasi, mutta todelliset asteet jäivät avaamatta. Koulumuodostelmansa ylittä hierofanttia hän nimittää Tuonelan Joutsenen Ritariksi ja tämä nimike, koska se on julkinen, on vertauskuvallinen. Mutta jos hän olisi ollut tilaisuudessa avaamaan ylimmät asteet, niin niissä hän olisi voinut vetää vertauskuvallisen verhon kasvoiltaan ja näyttää, mikä on todellisuus sen takana, mikä mahti tekee hänestä Tuonelan voittajan, elämän ja kuoleman herran, Saatanan voittajan. — Tätä paljastaakseen ei P. E:llä ollut eläessään tilaisuutta, mutta kun hän siirtyi jatkamaan työtään näkymättömässä maailmassa, niin J. R. Han-nula selvitti P. E:n elämäntyön

tämän puolen. Ruusu-Risti-järjestö tuli silloin upotetuksi edellämainittuun ”karkaisuveteen”, sillä sen tehtäviin sisältyi Pekka Ervas-tin sanoman julistaminen, R. R. perustettiin sitä varten.

Mutta jälleen historia todistaa, ettei loogillinen ymmärrys jaksanut kestää tätä ”vesikoetta”, sillä seurauksena oli, että joukko jäseniä sai eropassit Ruusu-Rististä. Mikä tällaisen eroittamisvimman aiheutti? Ei suinkaan se seikka, että tuollaisen asian ymmärtäminen tuotti ylivoimaisia vaikeuksia. Sanoihan Jeesuskin: ”Eikö lais-sanne ole kirjoitettu: te olette jumalia; kuinka te siis sanotte minun pilkkaavan Jumalaa siksi, että sanon olevani Jumalan Poika”. Kaikki ihmiset ovat P. E:n opetustenkin mukaan Jumalan poikia, Logosolentoja; me ihmiset muodostamme tämän aurinkokuntamme Logoksen Poikaryhmän, minkä johtaja oli Jeesus natsarealaisessa inkarnoituna. Jeesus perusti kristinuskon, mutta P. E. puhui syntymäisillään olevasta maailmanuskonnosta, millä myöskin pitää olla perustaja. Vähäininkin rinnastus evankeliumien ja P. E:n kirjallisen tuotannon välillä sanoo, että evankeliumit jäävät P. E:n opetusten varjoon jopa niin, ettemme ymmärrä evankeliumeita ilman P. E:n selityksiä. P. E:n okkultisen aseman ymmär-

täminen ei siis tuottanut ylipääsemättömiä vaikeuksia, mutta puuttui rakkautta Pekka Ervas-tiin. Rakkauden asemasta sielut täytti ”maon mustat mujut” ja kun ymmärrys oli pakoitettu siihen uppoutumaan, se alkoi veistää veljeään: Vuorisaarna tuli asetetuksi ”hylylle”, koska sota vaati huomion osakseen... Terveinkin järki himmenee, kun sydän on kova, kylmä ja täynnä rakkauttomuutta.

Toteamme lopuksi, että kristilliset kirkot ja teosofiset seuraut ovat viimekädessä kompastuneet sydämen puhdistumattomuuteen. Tässä on ihmiskunnan nykyisenkin verenvuodatuksen syvin syy. Se pelastuksen lautta, jollaiseksi teosofinen liike ja syntynyt maailmanuskonto oli tarkoitettu, olisi voinut pelastaa ihmiskunnan kaaoksesta. Jos teosofinen sanoma olisi kantanut riittävästi hedelmää, niin ihmiskunnan tila olisi nyt aivan toinen. Nyt olemme joutuneet kaaokseen, mutta siitä meitä ei pelasta sota, vaan sodasta luopuminen. Se rauhan tila, mikä olisi seurannut maailmanuskonnon suoranaisesta toteutumisesta, on nyt edelleen edessäpäin, eikä se laskeudu maailmaan aamukasteen tavalla, vaan se on luotava. Sodasta voimme todella lupua vain siten, että luovumme siitä väkivallan, sodan ja epäveljeyden hengestä, mikä rienaa sie-luamme, ja yritämme tositeossa elämää Jumalassa.

V. L. 1954: 194—199.